

ABD'NİN İTHALATINDA İLK SATIŞ (FIRST SALE) KURALI

Ocak 2008'de ABD Gümrük ve Sınır Koruma Müdürlüğü'nün(CBP), ithalatta uygulanmakta olan ilk satış kuralının kaldırılarak, eşyanın gümrük kıymeti olarak en son satıştaki fiyatın gümrüklere bildirilmesi yönündeki talebini değerlendiren ABD Kongresi, Mayıs 2008'de Farm Bill adlı yasa ile ilk satış kuralının 1 Ocak 2011 tarihine kadar devam etmesi kararını vermiştir. Kongre aynı zamanda ABD Uluslararası Ticaret Merkezi'nden, Temsilciler Meclisi ve Senato'nun ilgili Komitelerine sunulmak üzere İlk Satış Kuralı'nın etkileri ile ilgili bir rapor hazırlamasını talep etmiştir. Söz konusu rapor Aralık 2009 tarihinde ABD Uluslararası Ticaret Merkezi tarafından hazırlanarak ilgili yerlere gönderilmiştirⁱⁱ.

İlk Satış Kuralı (First Sale Rule)

ABD'de 20 yıldan fazla süredir yürürlükte olan ilk satış kuralı, ithal edilen ürünün gümrük vergisinin hesaplanmasına esas teşkil edecek gümrük kıymetinin belirlenmesinde kullanılmaktadırⁱⁱⁱ. Bu kural ABD gümrüklerinde gümrük kıymetinin hesaplanmasında hangi işlem maliyetlerinin kullanılacağına ilişkin olarak ithalatçı lehine bir düzenleme getirmiştir. Bu çerçevede, ABD'ye ithal edilen ürünün, ABD gümrüklerine gelene kadar birden fazla satıcı tarafından yeniden fiyatlandırılması sonucunda oluşan son fiyatı yerine, ürünün nihai hale geldiği andaki ilk satış fiyatının beyan edilmesine imkan sağlamaktadır. Bir diğer ifadeyle ilk satış kuralında üründe değişiklik meydana getiren son işlem sonucunda oluşan fiyat ilk satış kuralında referans alınan fiyattır. İlk satış kuralının kullanıldığını belirtmek için de bildirilen fiyatın yanına "F" harfi eklenmektedir. İlk satış kuralının kullanılabilmesi için ilk satışın ABD'ye ihraç amacıyla yapılması ve bunun ABD'deki ithalatçı tarafından gümrüklerde belgelendirilmesi gerekmektedir.

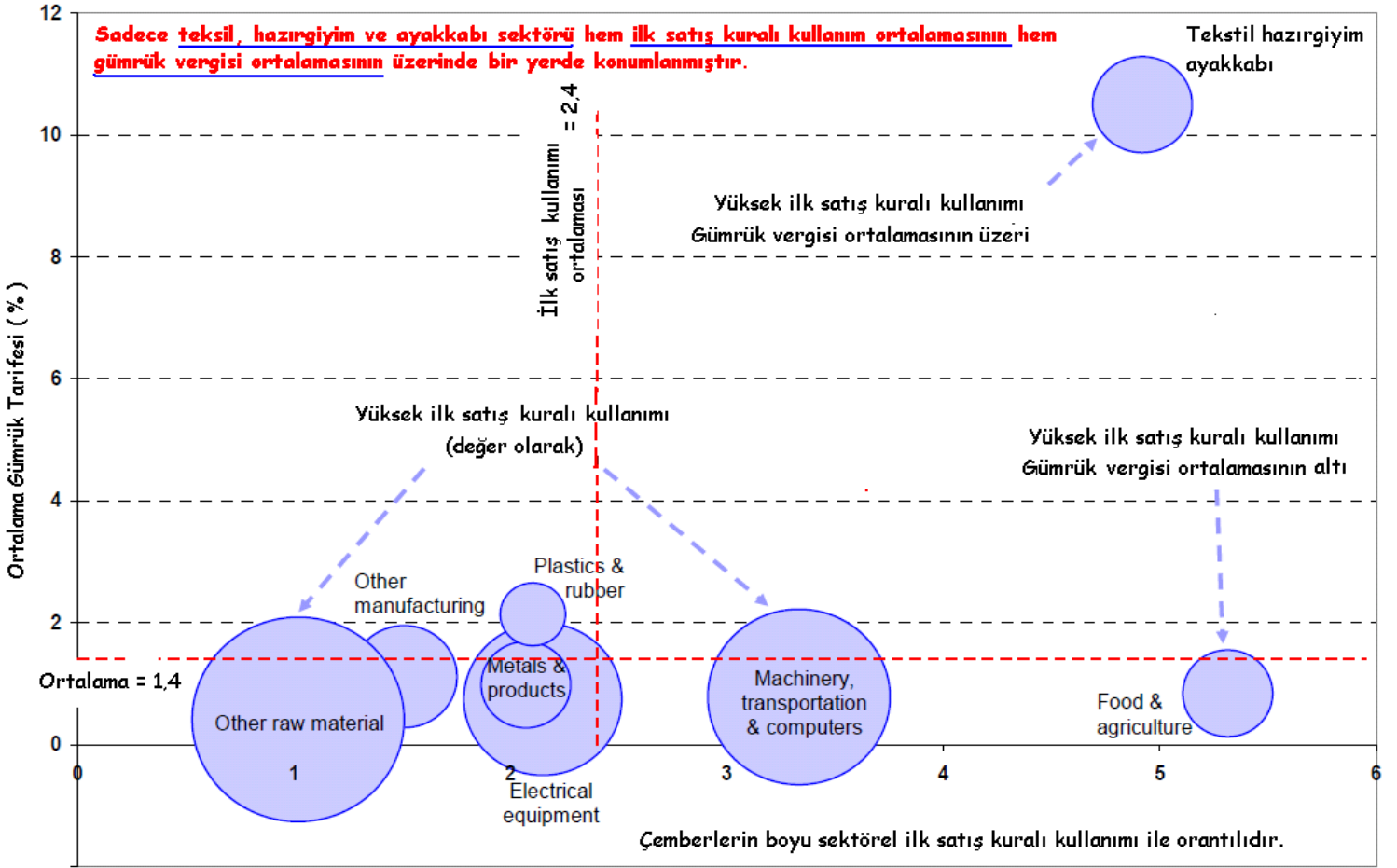
İlk satış kuralının kullanımı, örneğin, Çin'den Hong Kong'a oradan da Los Angeles'e gönderilen bir ürünün, ABD gümrüklerine verilen gümrük beyannamesindeki gümrük kıymetinin, Hong Kong'dan Los Angeles'e ulaştığındaki fiyatı yerine Çin'den Hong Kong'a yapılan satıştaki fiyatının yazılması şeklinde olmaktadır. Uzmanlarca Target Corp. ve Wal-Mart gibi büyük zincirlerin İlk satış kuralını kullanarak önemli vergi avantajları sağladıkları ifade edilmektedir.

ABD Uluslararası Ticaret Merkezi verilerine göre, 1 Eylül 2008 – 1 Ağustos 2009 dönemindeki 12 aylık sürede ABD'nin 1,635 trilyon \$'lık ithalatının % 2,4'üne denk gelen 38,5 milyar \$ değerindeki ürünün ithalatı ilk satış kuralı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. İlk satış kuralı, genelde gümrük vergilerinin daha yüksek olduğu kategorilerde daha fazla kullanılmıştır. Bu nedenle gümrük vergisi oranlarının ortalamasının üzerinde olduğu tekstil, hazır giyim ve ayakkabı ürünlerinde ilk satış kuralı daha fazla kullanılmaktadır (Grafik 1). İlk satış kuralının sektörel dağılımına bakıldığında tekstil, hazır giyim ve ayakkabı ürünlerinin % 14'lük payla, makine, ulaştırma ve bilgisayarlardan sonra geldiği görülmektedir (Grafik 2).

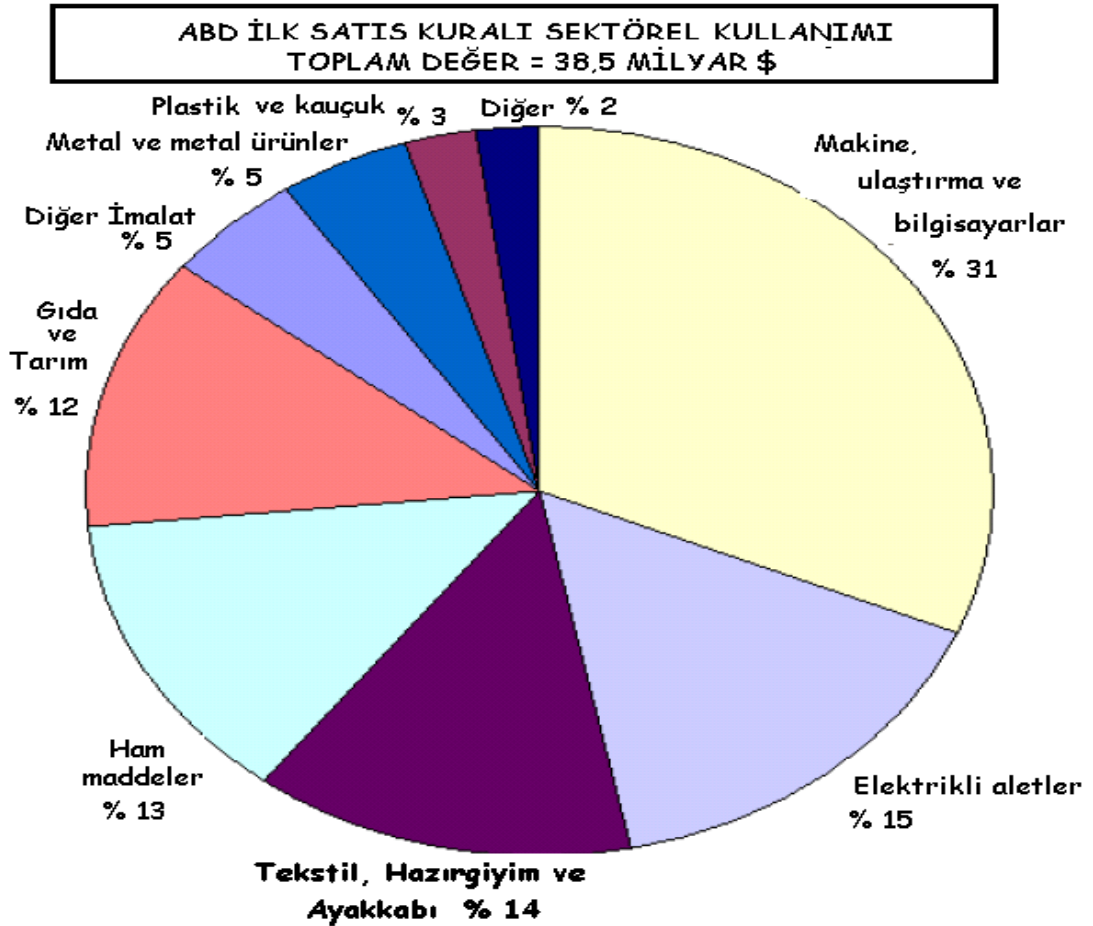
ABD Uluslararası Ticaret Merkezi verilerine göre, bu araştırmanın yapıldığı dönemde Türkiye'den tekstil ve hazır giyim ürünleri ithalatında ilk satış kuralının uygulandığı ürünlerin toplam değeri ise 108,2 milyon \$ olarak görülmektedir (Tablo 1).

GRAFİK 1

Sektörel bazda ilk satış kuralının kullanımı- ithalat değeri - %

GRAFİK 2

ABD Uluslararası Ticaret Merkezi verilerine göre, 1 Eylül 2008 – 1 Ağustos 2009 döneminde Türkiye'den ABD'ye yapılan ihracatların 205 milyon \$'lık kısmında ilk satış kuralı uygulanmıştır. Tekstil ve hazır giyim ürünleri gönderilerinde ilk satış kuralının uygulandığı ürünlerin toplam değeri ise 108,2 milyon \$ olarak görülmektedir.

TABLO 1

ABD'de First Sale Bildirimiyle İthalatı Gerçekleştirilen Tekstil ve Hazır giyim Ürünleri Türkiye Çıkışlı Ürünler (Eylül 2008 - Ağustos 2009)				
HTS	Tanım	Gümrük Değeri Bin \$	Gümrük Vergisi (%)	İhracatçı
Tüm Ürünler		205.000	2,74	Turkey
T + H		108.280		Turkey
Tekstil		103.925		Turkey
Hazır giyim		4.355		Turkey
520949	Woven fabrics of cotton	8.327	8,26	Turkey
52094900	Woven fabrics of cotton	8.327	8,26	Turkey
520959	Woven fabrics of cotton	6.715	8,20	Turkey
52095900	Printed woven fabrics of cotton	6.715	8,20	Turkey
521142	Woven fabrics of cotton	17.065	7,91	Turkey
52114200	Denim containing < 85% cotton by wt	17.065	7,91	Turkey
551110	Synthetic staple fiber yarn	41.743	4,00	Turkey
55111000	Yarn	41.743	4,00	Turkey
5606	Gimped yarn and strip nesoi	24.596	7,41	Turkey
560600	Gimped yarn and strip nesoi	24.596	7,41	Turkey
56060000	Gimped yarn	24.596	7,41	Turkey
57029140	Carpets & other textile floor coverings	2.714	3,53	Turkey
580133	Woven cut weft pile fabrics	2.765	9,80	Turkey
58013300	Weft pile fabrics of man-made fibers	2.765	9,80	Turkey
610310	Men's or boys' suits	879	11,06	Turkey
61031010	Men's or boys' suits	422	10,79	Turkey
61059080	Men's or boys' shirts	3.251	4,85	Turkey
62043320	Women's or girls' suit-type jackets and blazers	225	2,14	Turkey

ABD verilerine göre ise ABD'nin Türkiye'den deri, tekstil, halı, hazır giyim ve ayakkabı ithalatı, 2008 yılında % -18,3 oranında gerileyerek 1,049 milyar \$'a gerilemiştir. 2009 yılı Ocak-Ekim döneminde ise söz konusu ürünlerde Türkiye'den ithalatın bir önceki yılın aynı dönemine göre % -34,1 oranında gerileyerek 595 milyon \$'a düşmüştür.

TABLO 2

ABD'İN TEKSTİL, DERİ, HALI, HAZIRGIYIM VE AYAKKABI İTHALATI								
MİLYON \$		Ocak-Aralık				Ocak-Ekim		
Sıra	Ülke	2006	2007	2008	% Değişim	2008	2009	% Değişim
DERİ	0 Dünya	10.591	11.121	11.009	-1,0%	9.342	7.304	-21,8%
	18 Türkiye	62	53	46	-13,6%	39	25	-35,3%
	TR Payı	0,59%	0,47%	0,41%	-12,7%	0,42%	0,34%	-17,2%
TEKSTİL	0 Dünya	10.737	10.958	10.485	-4,3%	9.011	6.581	-27,0%
	12 Türkiye	213	247	241	-2,2%	203	142	-30,0%
	TR Payı	1,99%	2,25%	2,30%	2,2%	2,25%	2,16%	-4,1%
HALI	0 Dünya	2.127	2.111	1.902	-9,9%	1.614	1.218	-24,6%
	7 Türkiye	81	97	90	-7,3%	75	61	-19,0%
	TR Payı	3,80%	4,59%	4,72%	2,8%	4,67%	5,02%	7,4%
HAZIRGIYIM	0 Dünya	83.282	86.049	83.368	-3,1%	71.479	62.223	-12,9%
	25 Türkiye	1.074	885	670	-24,3%	583	365	-37,3%
	TR Payı	1,29%	1,03%	0,80%	-21,9%	0,82%	0,59%	-28,0%
AYAKKABI	0 Dünya	19.038	19.270	19.451	0,9%	16.675	15.010	-10,0%
	39 Türkiye	3	2	3	16,4%	2	1	-50,0%
	TR Payı	0,01%	0,01%	0,01%	15,3%	0,01%	0,01%	-44,5%
D+T+H+H+A	0 Dünya	125.776	129.509	126.215	-2,5%	108.121	92.335	-14,6%
	21 Türkiye	1.433	1.283	1.049	-18,3%	903	595	-34,1%
	TR Payı	1,14%	0,99%	0,83%	-16,1%	0,83%	0,64%	-22,8%

ⁱ <http://edocket.access.gpo.gov/2008/pdf/E8-19640.pdf>

ⁱⁱ <http://www.usitc.gov/publications/332/pub4121.pdf>

ⁱⁱⁱ İlk satış kuralı hukuki dayanağı (19 U.S.C. 1401a) <http://techlawreporter.com/toa/codes/usc/titles/TITLE19/19USC1401a.html>